

๑๔

อนาถปิณฑิกเศรษฐี
(ยอดกัลยาณมิตร)

ผู้ใดถึงพระพุทธเจ้า พระธรรม และพระสงฆ์ ว่าเป็น
สรณะแล้วเห็นอริยสัจ ๔ ด้วยปัญญาอันชอบ คือ ทุกข์ และ
ตัณหา อันเป็นแดนเกิดขึ้นแห่งทุกข์ ความกำว่องทุกข์ และ
มรรคมืองค์ ๘ อันไปจากข้าศึก ให้ถึงพระนิพพานเป็นที่เข้าไป
ระงับทุกข์ นี่แท้เป็นสรณะอันเกษม นี่เป็นสรณะอันอุดม
บุคคลอาศัยสิ่งนี้แล้ว ย่อมพ้นจากทุกข์ทั้งปวงได้

อนาถปิณฑิกเศรษฐี (ยอดกัลยาณมित्र)

๓๕๒

เส้นทางยาวไกลในสังสารวัฏ เป็นเส้นทางที่จะต้องสั่งสมบุญบารมีให้มากๆ เพราะบุญกุศลไม่ใช่เรื่องเล็กๆ น้อยๆ ที่เราจะมองข้าม หรือประมาทคิดว่า จะทำเมื่อไรก็ได้ หรือไม่ทำก็ได้ เพราะกว่าที่เราจะไปถึงเป้าหมายที่แท้จริงของชีวิตคือ ปรารถนาอาสวกิเลสให้หมดสิ้นได้นั้น ไม่ใช่เรื่องพอดิพอร้าย หากเรายังเป็นผู้ที่ประมาทอยู่ ไม่เร่งสั่งสมบุญ และทำความเพียรด้วยการทำใจหยุดนิ่งควบคู่กันไป เส้นทางนั้นก็ยิ่งจะยาวไกลออกไป ดังนั้นการสั่งสมบุญควบคู่ไปกับการหมั่นประพฤติปฏิบัติธรรม จึงเป็นภารกิจหลักที่เราต้องหมั่นทำเป็นประจำสม่ำเสมอ

มีวาระแห่งสุภาสิตปรากฏอยู่ใน ขุททกนิกาย ชาดก ความว่า

“ผู้ใดถึงพระพุทธเจ้า พระธรรม และพระสงฆ์ ว่าเป็นสรณะแล้วเห็นอริยสัจ ๔ ด้วยปัญญาอันชอบ คือ ทุกข์ และตัณหา อันเป็นแดนเกิดขึ้นแห่งทุกข์ ความกำวล่วงทุกข์ และมรรคมืองค์ ๘ อันไปจากข้าศึก ให้ถึงพระนิพพานเป็นที่เข้าไประงับทุกข์ นี่แลเป็นสรณะอันเกษม นี่เป็นสรณะอันอุดม บุคคลอาศัยสิ่งนี้แล้ว ย่อมพ้นจากทุกข์ทั้งปวงได้”

ผู้ใดก็ตามที่มีพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่ง ชีวิตของบุคคลนั้นย่อมเป็นอยู่อย่างมีความสุข ในอดีตกาลมีพระอริยสาวกมากมาย

อนาถบิณฑิกเศรษฐี (ยอดกัลยาณมิตร)

๓๕๓

ที่ท่านเข้าถึงพระรัตนตรัย แล้วต้องการที่จะให้เพื่อนร่วมโลกได้ เข้าถึงจุดแห่งบรมสุขที่ท่านเข้าถึง หลวงพ่อจะขอกล่าวถึงบุคคล สำคัญของโลกที่มีหัวใจยอดกัลยาณมิตรคือ นอกจากจะสร้าง บุญด้วยตนเองแล้ว ยังชักชวนให้เพื่อนพ้องได้มาสู่เส้นทาง ธรรมที่ถูกต้อง

*บุคคลท่านนี้ ท่านเป็นมหาเศรษฐี เป็นผู้ที่ประชาชน พ่อค้า คหบดีต่างก็รู้ว่า ท่านมีศรัทธาอย่างแรงกล้า ได้เข้าถึง พระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นสรณะอันสูงสุด แม้ว่าจะเข้า สัมคมกับบุคคลที่นับถือต่างศาสนา มีความเชื่อที่แตกต่างกัน ท่านก็องอาจ ไม่ปิดบังคุณของพระรัตนตรัยแต่อย่างใด ในขณะที่ เดียวกันตัวท่านก็พยายามทำหน้าที่ยอดกัลยาณมิตร ชักชวน เพื่อนให้มาสู่เส้นทางธรรม เพื่อจะได้ฟังธรรม และประพฤติธรรม มีอยู่ครั้งหนึ่ง ท่านเศรษฐีได้ชวนเพื่อนกลุ่มใหญ่ถึง ๕๐๐ คน ที่ม ีความเลื่อมใสต่อนักบวชนอกศาสนา โดยเข้าไปเป็นพวกสาวก ของอัญญเดียรธีย์ ท่านเศรษฐีดำริว่า วันนี้อายากจะชวนเพื่อน ไปทำบุญฟังธรรมที่พระวิหารเชตวัน

พอเกิดความคิดอย่างนี้ ท่านเศรษฐีได้ชักชวนเพื่อนผู้ เป็นสหายของท่านทั้ง ๕๐๐ คน ให้ถือระเบียบบดอกไม้ของหอม

อนาถบิณฑิกเศรษฐี (ยอดกล้าณมิตร)

๓๕๔

เครื่องลูบไล้เป็นอันมาก น้ำมัน น้ำผึ้ง น้ำอ้อย และผ้าเครื่อง
ปกปิดไปยังพระเชตวัน ถวายบังคมพระผู้มีพระภาคเจ้า บุชา
ด้วยของหอม และดอกไม้ เป็นต้น และได้ถวายทานด้วยเภสัช
และผ้าแด่ภิกษุสงฆ์ แล้วนั่ง ณ ที่ควรส่วนสุดท้ายหนึ่ง เพื่อนๆ
ที่เป็นสาวกของอัญญเดียรธีย์ ด้วยความที่เกรงใจท่านเศรษฐี
พากันถวายบังคมพระบรมศาสดา เศรษฐีทำอย่างไรตนเองก็ได้
ทำอย่างนั้น และนั่งดูพระพักตร์ของพระบรมศาสดา

แลเห็นพระพักตร์อันงามสง่าดุจพระจันทร์ในวันเพ็ญ
เห็นพระวรกายอันประดับด้วยพระลักษณะมหาบุรุษถึงพร้อม
ด้วยอนุพยัญชนะ มีพระรัศมีรุ่งเรืองแผ่ออกจากพระวรกายด้าน
ละวา พระพุทธรังสีนั้นหนาแน่นเปล่งออกเป็นวงๆ ดุจพวงอุษะ
เป็นคู่ๆ จึงพากันคิดอยู่ในใจว่า พระมหาสมณโคดมนี้ ช่างงดงาม
เหลือเกิน ไม่น่าแปลกเลยว่า ทำไมสาวกทั้งหลายจึง พากัน
เลื่อมใสในองค์พระโคดมเหลือเกิน บัดนี้พวกเราได้พากันนั่งลง
ฟังธรรมของสมณะนั้นด้วยความคิดว่า พระองค์จะแสดงธรรม
ได้สมกับที่เขาร่ำลือกันแค่ไหน จึงพากันนั่งใกล้ๆ ท่าน

ขณะนั้น พระบรมศาสดาได้ตรัสธรรมิกถาอันไพเราะ
วิจิตรด้วยนัยต่างๆ ด้วยพระสุรเสียงประดุจทำวมหาพรหม
ทั้งน้าฟังมีความงดงามในเบื้องต้น ท่ามกลาง และเบื้องปลาย
เหล่าสาวกของอัญญเดียรธีย์ทั้งหลาย ได้ฟังพระธรรมเทศนา

อนาถบิณฑิกเศรษฐี (ยอดกัลยาณมิตร)

๓๕๕

ของพระบรมศาสดาแล้ว ต่างมีจิตเลื่อมใสลุกขึ้นถวายบังคม พระทศพล และได้ประกาศเลิกนับถืออัญญเดียรถีย์ ได้ขอถึง พระพุทธเจ้าเป็นสรณะ ตั้งแต่นั้นมาสหayaของท่านเศรษฐีทั้ง ๕๐๐ ได้พากันไปสร้างบุญที่พระวิหารพร้อมกับท่านเศรษฐีเป็นประจำ ทำความปิติให้บังเกิดแก่ท่านเศรษฐีมาก ที่สามารถ ทำให้เพื่อนของตนกลับมาเป็นสัมมาทิฐิได้

ต่อมา เมื่อพระผู้มีพระภาคเจ้าได้เสด็จออกจากกรุง-สาวัตถีกลับไปกรุงราชคฤห์ เพื่อเปลี่ยนสถานที่หลีกเร้น ใน เวลาที่พระตถาคตเสด็จไป อดีตสาวกอัญญเดียรถีย์เหล่านั้น ต่างก็พากันเปลี่ยนใจได้ทำลายสรณะนั้นเสีย กลับไปนับถือ พวกอัญญเดียรถีย์อีก ดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นความเชื่อเดิม ของตน ครั้น ๗-๘ เดือนผ่านไป พระผู้มีพระภาคเจ้าได้เสด็จ กลับมายังพระเชตวัน ท่านเศรษฐีพาสาวกอัญญเดียรถีย์เหล่านั้น ไปเฝ้าพระบรมศาสดาอีกครั้งหนึ่ง ได้บูชาพระบรมศาสดาด้วย ของหอมและดอกไม้ เป็นต้น ถวายบังคมแล้วนั่ง ณ ที่ควรส่วน ข้างหนึ่ง พวกสาวกอัญญเดียรถีย์ถวายบังคมพระผู้มีพระภาคเจ้า

ท่านเศรษฐีกราบทูลแด่พระผู้มีพระภาคเจ้าถึงเรื่องที่ เพื่อนๆ ของท่านได้แปรเปลี่ยนไปในขณะที่พระองค์ไม่อยู่คือ ได้กลับไปนับถืออัญญเดียรถีย์เป็นสรณะ ได้ดำรงตนอยู่ในฐานะ เดิมอีก พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงเผยแผ่มณฑลพระโอษฐ์ ประดุจ

อนาธิปัตย์ (ยอดกัลยาณมิตร)

๓๕๖

เปิดผอบแก้วอันเต็มด้วยของหอมต่างๆ อันมีกลิ่นหอมด้วยของหอมอันเป็นทิพย์ เพราะอาณาภาพของวาลุจริตที่ทรงบำเพ็ญมิได้ขาดสายตลอดโกฏิกัปนับไม่ถ้วน เมื่อจะทรงเปล่งพระสุรเสียงอันไพเราะ ก็ตรัสถามว่า “ได้ยินว่าพวกท่านผู้เป็นอุบาสก ทำลายสรวง ๓ เสีย แล้วถึงอัญญเดียรธีย์เป็นสรวง จริงหรือ”

พวกสาวกอัญญเดียรธีย์เหล่านั้นไม่อาจปกปิดไว้ได้ พากันกราบทูลว่า “จริง พระเจ้าข้า” พระบรมศาสดาจึงตรัสว่า “ดูก่อน อุบาสกทั้งหลาย ในโลกธาตุเบื้องล่างจตอเวจิมหานรก เบื้องบนจรดภวัคคพรหม และไปตามขวางหาประมาณมิได้ ไม่มีใครที่ประเสริฐกว่าพระตถาคต บุคคลจะเป็นอุบาสกหรืออุบาสิกา ก็ตาม ผู้ถึงพระรัตนตรัยอันประกอบด้วยอุดมคุณอย่างนี้ ชื่อว่า จะเป็นผู้บังเกิดในนรกเป็นต้นย่อมไม่มี อนึ่งผู้พ้นจากการบังเกิดในอบายแล้ว ยังจะเกิดขึ้นในเทวโลกได้เสวยมหาสมบัติ เพราะเหตุไร พวกท่านจึงพากันทำลายสรวงเห็นปานนี้ แล้วถึงอัญญเดียรธีย์เป็นสรวง กระทำกรรมอันไม่สมควรเลย”

แล้วพระองค์ก็ตรัสว่า “ชนเหล่าใดเหล่าหนึ่ง ได้ถึงพระพุทธานุภาพเป็นสรวง ได้ถึงพระธรรมเป็นสรวง ถึงพระสงฆ์เป็นสรวง ชนเหล่านั้น จักไม่เข้าถึงอบายภูมิ ละร่างกายของมนุษย์นี้ไปแล้ว จักยังกายเทพให้บริบูรณ์ มนุษย์ทั้งหลายเป็นอันมากถูกภัยคุกคาม ย่อมถึงภูเขาบ้าง ป่าบ้าง อาราม และ

อนาถบิณฑิกเศรษฐี (ยอดกัลยาณมิตร)

๓๕๖

ต้นไม้ที่เป็นเจตีย์บ้าง ว่าเป็นสรวง นันแลมิใช่สรวงอันเกษม
นันมิใช่สรวงอันอุดม เขาอาศัยสิ่งนั้นเป็นสรวงแล้ว ย่อมไม่พ้น
จากทุกข์ทั้งปวงได้ ส่วนผู้ใดถึงพระพุทธเจ้า พระธรรม และ
พระสงฆ์ ว่าเป็นสรวงแล้ว เห็นอริยสัจ ๔ ด้วยปัญญาอันชอบ
นี้แลเป็นสรวงอันเกษม นี่เป็นสรวงอันอุดม เขาอาศัยสิ่งนี้แล้ว
ย่อมพ้นจากทุกข์ทั้งปวงได้”

พระบรมศาสดาทรงแสดงธรรมแล้วตรัสถามว่า “ดูก่อน
อุบาสกทั้งหลาย ชื่อว่าพุทธานุสติกัมมัญฐาน ัมมานุสติกัมมัญ-
ฐาน สังฆานุสติกัมมัญฐาน ย่อมให้โสดาปัตติมรรค ย่อมให้
โสดาปัตติผล ย่อมให้สกทาคามิมรรค สกทาคามิผล ย่อมให้
อนาคามิมรรค อนาคามิผล ย่อมให้อรหัตตมรรค อรหัตตผล
พวกท่านได้ทำลายสรวงเห็นปานนี้ กระทำกรรมอันไม่สมควร
แล้ว”

พระผู้มีพระภาคเจ้าครั้นทรงให้โอวาทอุบาสกทั้งหลายแล้ว
ท่านเศรษฐีก็ลุกขึ้นจากอาสนะ ถวายบังคมพระผู้มีพระภาคเจ้า
กล่าวชมเชยแล้วประคองอัญชลีเหนือเศียรเกล้า กราบทูลอย่าง
นี้ว่า “บัดนี้ การที่พวกอุบาสกเหล่านี้ ทำลายสรวงอันสูงสุดแล้ว
ถือสรวงที่ผิดยึดถือเอาด้วยการคาดคะเน ยึดถือเอาอย่างผิดๆ
แล้วเกิดความเสื่อมเสียขึ้นนั้น เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์
อย่างนี้ ขอพระผู้มีพระภาคเจ้าโปรดแสดงธรรมให้กระจ่างชัด

อนาถบิณฑิกเศรษฐี (ยอดกัลยาณมิตร)

๓๕๘

ทำลายความเห็นผิดของผมของเพื่อนของข้าพระองค์ด้วยเถิด พระเจ้าข้า” พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า พวกท่านจงเจียะโสตพึง โดยเคารพ แล้วพระองค์ทรงแสดงธรรมประกาศอริยสัจ ใน เวลาจบอริยสัจ ๔ อุบาสกทั้ง ๕๐๐ คนทั้งหมดนั้น ดำรงอยู่ใน โสดาปัตติผล เป็นผู้มีความมั่นคงในพระรัตนตรัยไม่คลอนแคลน

เราจะเห็นว่า ศรัทธาของคนเรานั้นต้องอาศัยกัลยาณมิตร คอยประคับประคอง หากว่าได้กัลยาณมิตรผู้มีหัวใจยิ่งใหญ่ ไม่ย่อท้ออย่างเช่นท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐีผู้มีหัวใจผู้นำบุญยอด กัลยาณมิตร ที่อุตสาหะชักชวนเพื่อนๆ ให้เข้ามาสู่เส้นทางธรรม ทำให้ได้พบกับสันติสุขที่แท้จริง พบกับพระรัตนตรัยภายใน เมื่อท่านรู้เส้นทางที่ถูกต้องและไม่ทอดทิ้งการบำเพ็ญตนให้เป็น ประโยชน์ต่อเพื่อนร่วมโลก ทั้งทำความดีด้วยตนเอง และชักชวน คนอื่นทำด้วย ถ้าเราทำอย่างนี้ สิ่งที่เราจะได้ก็คือ บุญกุศล และมหาปิติ ที่ได้ทำหน้าที่ให้แสงสว่างแก่โลก เราจะเกิดความ ภาคภูมิใจไปจนตราบชีวิตจะหาไม่

